అధ్యాయం - 1

స్థానిక సంస్థల ఆర్థిక స్థితిగతులు, పద్దుల నిర్వహణపై అవలోకనం

పేజీలు 1 - 8

1.1 స్థానిక సంస్థల ఆర్థిక స్థితిగతులు

1.1.1 నిధుల లభ్యత

పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు, పట్టణ స్థానిక సంస్థల ఆదాయ వనరులలో పన్నులు[1], పన్నులుకాని ఇతర[2] వసూళ్ళ ద్వారా సమకూరే సొంతరాబడి, రాష్ట్ర ఆర్థిక సంఘం, కేంద్ర ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సుల మేరకు సంక్రమించిన నిధులు, అభివృద్ధి పనులకూ నిర్వహణ పనులకుగాను రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలిచ్చే గ్రాంట్లు, ఇంకా ఇతర రాబడులు[3] ఉంటాయి. పంచాయతీరాజ్ సంస్థలలో నిధుల వినియోగం గురించి ఎప్పటికప్పుడు నివేదించే విషయమై జిల్లా ప్రజాపరిషత్తులో ముఖ్య కార్యనిర్వహణాధికారి, మండల ప్రజాపరిషత్తులో మండలాభివృద్ధి అధికారి, అలాగే గ్రామపంచాయతీలో పంచాయతీ కార్యదర్శి బాధ్యత వహిస్తారు. ఇక కార్పొరేషన్లు, మున్సిపాలిటీల విషయంలో సంబంధిత కమిషనరు ఈ బాధ్యత తీసుకుంటారు.

1.1.2 నిధుల లభ్యత, వినియోగం

పంచాయతీరాజ్ సంస్థల రాబడులు 2008-13 సంవత్సరాలలో ఈ విధంగా ఉన్నాయి :

పట్టిక 1.1

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	రాబడులు	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు						
1	సొంత రాబడి	1597.79	928.33	955.77	1009.24	976.50
2	కేటాయించిన నిధులు[4]	827.98	311.69	262.39	344.02	154.36
3	రాష్ట్ర ప్రభుత్వ గ్రాంటులు		930.16	797.05	1185.85	343.97
4	కేంద్ర ప్రభుత్వ గ్రాంటులు					
	బీఆర్‌జీఎఫ్[5]	1534.07	3070.50	2245.85	1913.9	1083.15
	పన్నెండు, పదమూడవ ఆర్థిక సంఘాలు	518.01	491.31	393.52	428.29	117.88
5	ఇతర రాబడులు	1147.71	341.4	362.45	331.68	84.18
	మొత్తం	5625.56	6073.39	5017.03	5212.98	2760.04

మూలం: పంచాయతీరాజ్ శాఖ కమిషనరు ఇచ్చిన సమాచారం

మొత్తం రాబడిలో శాతంగా చూసినప్పుడు సొంత రాబడి మిశ్రమ ఆకృతి ప్రదర్శించగా, కేటాయించిన నిధులు 5 నుండి 7 శాతం మధ్యన, గ్రాంటులు 56 నుండి 76 శాతం మధ్యన మారుతున్నాయి.

పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు 2009-13[6] సంవత్సరాల మధ్య చేసిన ఖర్చుల వివరాలు ఈ దిగువ పట్టిక 1.2లో ఉన్నాయి.

---

[1] ఇంటిపన్ను, వ్యాపార ప్రకటనల పన్ను, నీటి పన్ను మొదలైనవి

[2] దుకాణాల అద్దెలు, వేలం రుసుములు మొదలైనవి

[3] విరాళాలుగా వచ్చినవి, డిపాజిట్లపై వడ్డీ మొదలైనవి

[4] సీనరేజీ రుసుము, స్టాంపు సుంకంపై సర్ఛార్జిలను గనులశాఖ, స్టాంపులు-రిజిస్ట్రేషన్ల శాఖ వసూలుచేసి స్థానిక సంస్థలకు ఈ రూపేణా అందచేస్తాయి

[5] వెనుకబడిన ప్రాంతాల గ్రాంటు నిధి

[6] 2008-09 వివరాలను ఆ శాఖ అందచేయలేదు

పట్టిక 1.2

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	వ్యయం తరహా	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
1	రెవెన్యూ వ్యయం	3054.78	3314.82	2968.77	1405.49
2	క్యాపిటల్ వ్యయం	1648.92	1545.84	1464.15	1033.47
	మొత్తం	4703.70	4860.66	4432.92	2438.96

మూలం: పంచాయతీరాజ్ శాఖ కమిషనరు ఇచ్చిన సమాచారం

రెవెన్యూ, క్యాపిటల్ వ్యయం రెండూ 2012-13 సంవత్సరంలో గణనీయంగా తగ్గిపోవటం పైపట్టిక చూస్తే తెలుస్తుంది. ఇందుకు కారణాలను మాత్రం ఎన్నిసార్లు అడిగినా ఆడిట్‌కు వివరించలేదు.

పట్టణ స్థానిక సంస్థల రాబడులు 2008-13 సంవత్సరాలలో ఈ కింది విధంగా ఉన్నాయి :

పట్టిక 1.3

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	రాబడులు	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
పట్టణ స్థానిక సంస్థలు						
1	సొంత రాబడి	2039.96	1809.72	2013.74	2297.17	2898.52
2	కేటాయించిన రాబడి	442.62	377.8	684.00	795.70	819.28
3	రాష్ట్ర ప్రభుత్వ గ్రాంటులు	313.60	350.00	430.00	608.00	921.00
4	కేంద్ర ప్రభుత్వ గ్రాంటులు					
	పథకాల నిధులు	998.92	1093.40	734.27	704.24	378.36
	పన్నెండు, పదమూడవ ఆర్థిక సంఘాలు	74.80	74.80	177.78	111.85	శూన్యం
5	ఇతర రాబడులు	శూన్యం	శూన్యం	శూన్యం	శూన్యం	శూన్యం
	మొత్తం	3869.90	3705.72	4039.79	4516.96	5017.16

మూలం: మునిసిపల్ పరిపాలన శాఖ కమిషనరు మరియు డైరెక్టరు ఇచ్చిన సమాచారం

ఈ సంస్థల సొంత ఆదాయం 2009-10 నుండి ఏటికేడాది పెరుగుతున్నా, మొత్తం రాబడిలో శాతంగా చూసినప్పుడు ఇది పతన ధోరణి కనబరుస్తున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ గ్రాంటులు మాత్రం 2009-13 సంవత్సరాల నడుమ క్రమంగా పెరిగాయి. ఎన్నికలు నిర్వహించని కారణంగా, 2012-13లో పదమూడవ ఆర్థిక సంఘం గ్రాంట్లు రాలేదని ప్రభుత్వం చెప్పింది.

పట్టణ స్థానిక సంస్థలు 2008-13 మధ్యకాలంలో చేసిన వ్యయం వివరాలు ఈ దిగువ పట్టిక 1.4లో ఉన్నాయి.

పట్టిక 1.4

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	వ్యయం తరహా	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
1	రెవెన్యూ వ్యయం	2165.16	2181.79	2621.40	2941.85	3153.33
2	క్యాపిటల్ వ్యయం	1762.68	1313.38	1399.83	1253.08	1166.59
	మొత్తం	3927.84	3495.17	4021.23	4194.93	4319.92

మూలం: మునిసిపల్ పరిపాలన కమిషనరు మరియు డైరెక్టరు ఇచ్చిన సమాచారం

రెవెన్యూ వ్యయం 2008-13 సంవత్సరాల నడుమ క్రమంగా పెరుగుతుండగా, క్యాపిటల్ వ్యయం 2010-13 మధ్య క్రమంగా తగ్గిపోతూ ఆస్తుల కల్పనలో క్షీణతను సూచిస్తోంది.

1.2 నిధులు, విధుల బదిలీ

పంచాయతీరాజ్ సంస్థలను బలోపేతం చేసేందుకుగాను 73వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం-1992లోని పదకొండవ షెడ్యూలు 29 అంశాలను ఈ సంస్థలకు సంక్రమింపచేయాలని నిర్దేశించింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 2007-08లో పది[7] అంశాలను పంచాయతీరాజ్ సంస్థలకు బదిలీ చేసింది. ఆ తర్వాత మిగతా అంశాలను బదిలీ చేసేందుకు మాత్రం చొరవ చూపలేదు. ఇలా బదిలీ అయిన విధులకు సంబంధించిన నిధులను సంబంధిత శాఖల ద్వారానే ఇస్తున్నారు. పంచాయతీరాజ్ సంస్థలకు 2011-12[8] సంవత్సరంలో వ్యవసాయం, పశు సంవర్ధక, మత్స్య శాఖల నుంచి అన్ని జిల్లాలలోనూ నిధులు లభించగా బీసీ, సాంఘిక సంక్షేమ శాఖల నిధులు మాత్రం మూడు జిల్లాలలోని సంస్థలకు మాత్రమే అందాయి. విధులవారీగానూ, జిల్లాలవారీగానూ వచ్చిన నిధుల వివరాలు ***అనుబంధం-1.1***లో ఉన్నాయి.

రాజ్యాంగంలోని పన్నెండో షెడ్యూలులో పేర్కొన్న విధంగా పట్టణ స్థానిక సంస్థలకు బదిలీ చేయటంకోసం 74వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం 1992లో 18 అంశాలను గుర్తించారు. *'అగ్నిమాపక సేవలు'* తప్ప పన్నెండవ షెడ్యూలులో చెప్పిన అన్ని అంశాలనూ రాష్ట్రంలోని పట్టణ స్థానిక సంస్థలకు బదిలీ చేశారు.

1.3 పద్దుల నిర్వహణ

పంచాయతీరాజ్ సంస్థలలో పద్దులను నగదు ప్రాతిపదికన నిర్వహిస్తారు. భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్‌ను (సీఏజీ) సంప్రదించి కేంద్ర ప్రభుత్వం పద్దుల నమూనా రూపొందించింది. నేషనల్ ఇన్ఫర్మాటిక్స్ సెంటర్ (ఎన్ఐసీ) రూపొందించిన పంచాయతీరాజ్ ఇన్స్టిట్యూషన్ అకౌంటింగ్ సాఫ్ట్‌వేర్ (ప్రియాసాఫ్ట్) ఉపయోగించి పద్దులను ఈ నమూనాలో నిర్వహించాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2010 సెప్టెంబరులో ఆదేశించింది. మూడంచెలలో ఉన్న పంచాయతీరాజ్ సంస్థలన్నీ తమ పద్దులను ప్రియాసాఫ్ట్ ద్వారా ఆన్‌లైన్‌లో నిర్వహించేందుకు వీలుగా నిపుణులను సమకూర్చారు. అయితే, 2013 నవంబరు నాటికి మొత్తం 22 జిల్లా ప్రజా పరిషత్తులలో ఎనిమిదింట (36 శాతం), 1,096[9] మండల ప్రజాపరిషత్తులలో 438 చోట్ల (40 శాతం) అలాగే 21,590[10] గ్రామ పంచాయతీలకుగాను 1,494 గ్రామాలలో (7 శాతం) మాత్రమే ఆన్‌లైన్ పద్దుల నిర్వహణ పూర్తిచేశారు. తాజా పరిస్థితి గురించి పంచాయతీ రాజ్, గ్రామీణ ఉపాధి శాఖను పలుమార్లు కోరినా ఆ వివరాలు అందచేయ లేదు.

ప్రియాసాఫ్ట్ ఉపయోగిస్తున్న కొన్ని పంచాయతీరాజ్ సంస్థలను 2012-13లో మచ్చుకు తనిఖీ చేయగా (రెండు జడ్‌పీపీలు, మూడు ఎమ్‌పీపీలు[11], 100 గ్రామపంచాయతీలు) ఇక్కడ ప్రియాసాఫ్ట్ ద్వారా రూపొందించిన పద్దులకూ సాంప్రదాయ పద్ధతిన రాసిన పద్దులకూ వ్యత్యాసాలున్నట్టు తెలిసింది. అంతేకాకుండా, ప్రామాణికమైన ఎనిమిది నమూనాలకుగాను మూడింటిని మాత్రమే ప్రియాసాఫ్ట్‌ద్వారా ఉపయోగిస్తున్నారు. ఎక్రూవల్ అకౌంటింగ్‌కు సంబంధించిన మిగతా నమూనాలు ఇంకా ఖరారు కావలసి ఉంది. ఆవిధంగా ప్రియాసాఫ్ట్ పద్దుల విధానం ఆశించిన స్థాయిలో అమలు కావటంలేదు.

---

[7] (i) వ్యవసాయం, వ్యవసాయ విస్తరణ (ii) పశు సంవర్ధక, కోళ్ళ పెంపకం (iii) మత్స్య (iv) గ్రామీణాభివృద్ధి (v) తాగునీరు, పారిశుధ్యం (vi) ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, వయోజన విద్య (vii) ఆరోగ్యం, పారిశుధ్యం పీహెచ్‌సీ, వైద్యశాలలు, కుటుంబ సంక్షేమం (viii) సాంఘిక సంక్షేమం (ix) వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం (x) స్త్రీ-శిశు సంక్షేమం

[8] 2012-13 సంవత్సరం వివరాలు సీపీఆర్ అండ్ ఆర్ఈ ఇవ్వలేదు

[9] 2013 నవంబరు నాటికి ఉన్న యూనిట్లు

[10] 2013 నవంబరు నాటికి ఉన్న యూనిట్లు

[11] అనంతపురం, నల్గొండ జడ్‌పీపీలు, ముద్దనూరు, పటాన్‌చెరు, హయత్‌నగర్ ఎమ్‌పీడీఓలు

ఇక పట్టణ స్థానిక సంస్థల విషయానికొస్తే, కేంద్ర ప్రభుత్వం సీఏజీని సంప్రతించి 2004 డిసెంబరులో నేషనల్ మునిసిపల్ ఎకౌంట్స్ మాన్యువల్ (ఎన్ఎమ్ఏఎమ్)ను జంట పద్దు విధానంలో రూపొందించింది. పద్దులలో మరింత పారదర్శకత, ఆర్థికాంశాలపై అదుపు సాధించే లక్ష్యంతో రూపుదిద్దిన ఈ విధానాన్ని ఆయా రాష్ట్రాలు తమతమ అవసరాలకు అనుగుణంగా మార్పులు చేసి ఉపయోగించుకోమని రాష్ట్రాలను కోరింది (2005 మే). ఆ మేరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2005 మే నెలలోనే ఒక సారధ్య సంఘాన్ని (స్టీరింగ్ కమిటీ) ఏర్పాటుచేసి, 2006-07 సంవత్సరంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ మునిసిపల్ ఎకౌంట్స్ మాన్యువల్ (ఏపీఎమ్ఏఎమ్)ను రూపొందించింది. దీనిని రాష్ట్రంలోని అన్ని పట్టణ స్థానిక సంస్థలూ అనుసరించాలని 2007 ఆగస్టులో ఆదేశాలు జారీ చేసింది. అదే విధంగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ మునిసిపల్ బడ్జెట్ మాన్యువల్, ఆంధ్రప్రదేశ్ మునిసిపల్ ఎస్టేట్ మాన్యువల్ వంటి మిగతా మాన్యువల్స్ కూడా అమలు చేయమని చెప్పింది (2007 ఆగస్టు). అన్ని పట్టణ స్థానిక సంస్థలలో జంట పద్దు విధానం అనుసరిస్తున్నప్పటికీ, 2012-13 సంవత్సరంలో నమూనా ప్రాతిపదికన మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన 34 మునిసిపాలిటీలలో పద్దుల నిర్వహణకు సంబంధించి ఈ కింద వివరించిన విధంగా పలు ప్రధాన లోటుపాట్లు కనిపించాయి.

i. ఆర్థిక నివేదికలకు అనుబంధంగా నగదు పుస్తకం, ఆస్తుల రిజిస్టరు, డిమాండు వసూళ్ళు బకాయిల (డీసీబీ) రిజిస్టరు, అడ్వాన్సుల రిజిస్టరు, పెట్టుబడుల రిజిస్టరు మొదలైన రికార్డులు ఈ 34 సంస్థలలోనూ లేవు.

ii. ఆస్తిపన్ను, ఖాళీ స్థలాలపై పన్ను, ప్రకటనల రుసుము, నీటి రుసుముల విషయంలో విడికాగితాలపై రాసిన వివరాలకూ రాబడి-చెల్లింపుల ఖాతాకు మధ్యన అంకెలలో వ్యత్యాసాలున్నాయి.

ఈ పొరపాట్లను మునిసిపల్ పరిపాలన కమీషనర్ మరియు డైరెక్టర్ (సీడీఎమ్ఏ) కార్యాలయానికీ, రాష్ట్ర తనిఖీ శాఖ డైరెక్టరుకూ 2013 మార్చి నెలలో తెలియ చేయటం జరిగింది. వారి నుంచి సమాధానాలు రావలసి ఉంది (2014 మే).

1.4 ఆడిట్ నిబంధన

1.4.1 చట్టబద్ధమైన తనిఖీ

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర తనిఖీ చట్టం, 1989 ప్రకారం రాష్ట్ర తనిఖీ శాఖ డైరెక్టరు (డీఎస్ఏ) రాష్ట్రంలోని పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలకు, పట్టణ స్థానిక సంస్థలకు చట్టబద్ధమైన తనిఖీదారు. ఈయన ఆర్థిక శాఖ నియంత్రణలో పనిచేస్తారు. ఈ చట్టంలోని సెక్షను 11(2) ప్రకారం వీరు సమగ్ర తనిఖీ నివేదికను, సమీక్షా నివేదికను రూపొందించి రాష్ట్ర శాసనసభ ముందుంచాలి. ఈ శాఖకు ఆరు ప్రాంతీయ కార్యాలయాలు, 22 జిల్లా కార్యాలయాలు, పలు ఉపకార్యాలయాలు, స్థానిక కార్యాలయాలు ఉన్నాయి. అన్ని పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు, పట్టణ స్థానిక సంస్థలను ఈ శాఖ ప్రతిఏటా తనిఖీ చేయవలసి ఉంటుంది.

1.4.1.1 తనిఖీ బకాయిలు

నిధులను నిర్దేశిత ప్రయోజనాలకే వినియోగించారన్న నమ్మకం పద్దుల తనిఖీ వల్లనే కలుగుతుంది. అయితే, పద్దులు ఇంకా ఖరారుకాని కారణంగా పట్టణ స్థానిక సంస్థలకు చెందిన 59 వార్షిక పద్దుల తనిఖీ బకాయి ఉన్నట్టు ఆడిట్ శాఖ ఇచ్చిన (2013 మే) సమాచారం వలన తెలిసింది. ఇక గ్రామపంచాయతీల విషయానికొస్తే, 2013 మే నాటికి 3,510 పద్దుల ఆడిట్ ఇంకా చేయవలసిఉంది. ఇలా గ్రామపంచాయతీల తనిఖీలు పేరుకుపోవటానికి కారణాలేవీ ఆశాఖ పేర్కొనలేదు.

1.4.1.2 సమగ్ర తనిఖీ నివేదికలు, సమీక్షా నివేదికలు సమర్పించటం

సమగ్ర తనిఖీ నివేదికనూ, సమీక్షా నివేదికలను 2010-11 సంవత్సరం వరకూ రూపొందించి ఆర్థికశాఖకు పంపించగా ప్రభుత్వం వాటిని 2014 ఫిబ్రవరిలో రాష్ట్ర శాసనసభ ముందుంచింది. గ్రాంటులను పరిమితిమీరి

వినియోగించటం, కొన్నిచోట్ల అసలే వినియోగించుకోకపోవటం, ఇతర అవసరాలకు మళ్ళించటం, దుర్వినియోగం చేయటం, రావలసిన బకాయిలు వసూలు చేసుకొనకపోవటం, అడ్వాన్సులు సర్దుబాటుకాకపోవటం, నియమాల అతిక్రమణ, వృధావ్యయం వంటి పలు అంశాలు ఈ నివేదికలలో చోటుచేసుకున్నాయి.

1.4.1.3 సర్ఛార్జి సర్టిఫికెట్ల జారీ

స్థానిక సంస్థలకు ఏదైనా నష్టం కలిగించిన వ్యక్తులమీద డీఎస్ఏ ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 10 అనుసరించి సర్ఛార్జి చర్యలు చేపడతారు. ఆయా సంస్థల కార్యనిర్వాహక అధికారులు సర్ఛార్జి మొత్తాలను సంబంధిత వ్యక్తులనుంచి రెవెన్యూ రికవరీ చట్టం కింద వసూలు చేయాల్సి ఉంటుంది. ఆవిధంగా, 2013 మార్చి నాటికి మొత్తం 2,460 కేసులలో సర్ఛార్జి సర్టిఫికెట్లు జారీ చేశారు. ఇందుకు సంబంధించిన మొత్తం ₹2.37 కోట్లు[12] వసూలు కాలేదు.

1.4.2 సీఏజీ తనిఖీ

సీఏజీ (డీపీసీ) చట్టం, 1971లోని సెక్షన్ 14 కింద అన్ని పంచాయతీరాజ్ సంస్థలనూ, పట్టణ స్థానిక సంస్థలనూ సీఏజీ తనిఖీ చేస్తారు. పదకొండవ ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సుల మేరకు స్థానిక సంస్థల పద్దులు, తనిఖీలకు సంబంధించి, సాంకేతిక నిర్దేశం, పర్యవేక్షణ (టీజీఎస్) సమకూర్చే బాధ్యతను సీఏజీ (డీపీసీ) చట్టంలోని సెక్షను 20(1) కింద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అప్పగించింది (2004 ఆగస్టు).

సీఏజీ నమూనా తనిఖీ మాత్రమే చేస్తారు. ప్రతి ఆర్థిక సంవత్సరం చివరన ఒక సమగ్ర నివేదికను (టీజీఎస్ నోట్) రాష్ట్ర తనిఖీ శాఖ డైరెక్టరుకు అందచేస్తారు. వారి నివేదికల నాణ్యతను ఇనుమడింప చేసుకునేందుకు ఇవి దోహదపడతాయి. ఆమేరకు 2012-13 సంవత్సరానికి టీజీఎస్ 2013 నవంబరులో అందజేశారు.

1.4.2.1 ఆడిట్ ప్రణాళిక, నిర్వహణ

ఒక ప్రభుత్వ శాఖ, స్థానిక సంస్థ, పథకం, కార్యక్రమం మొదలైనవాటిలో అక్రమాలు జరిగేందుకు ఏమేరకు అస్కారం ఉంటుందో అంచనావేయటంతో ఆడిట్ ప్రక్రియ మొదలవుతుంది. అవి చేసిన ఖర్చు, వాటి కార్యకలాపాల తీవ్రత, సంక్లిష్టత, ఈ కార్యకలాపాలకు ప్రభుత్వం ఇస్తున్న ప్రాధాన్యత, ఆర్థికపరమైన అధికారాల స్థాయి, అంతర్గత నియంత్రణలు, భాగస్వామ్య పక్షాల శ్రద్ధాసక్తులు మొదలైన పలు అంశాల ఆధారంగా ఈ అంచనా వేస్తారు. గత ఆడిట్‌లో కనుగొన్న విషయాలను కూడా ఈ సందర్భంగా పరిగణనలోకి తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఈ అంచనాల ఆధారంగా ఎంత కాలానికొకసారి ఆడిట్ చేయాలి, ఎంతమేరకు ఆడిట్ చేయాలనే విషయాలను నిర్ణయిస్తారు. ఇందుకోసం వార్షిక ఆడిట్ ప్రణాళికను రూపొందిస్తారు. ఆవిధంగా, 2012-13 సంవత్సరంలో, పంచాయతీరాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ అలాగే మునిసిపల్ పరిపాలన మరియు పట్టణాభివృద్ధి శాఖల కిందికి వచ్చే మొత్తం 265 స్థానిక సంస్థలలో పనితీరు తనిఖీ, నియమపాలన తనిఖీ చేపట్టటం జరిగింది.

1.4.2.2 ఆడిట్ పరిశీలనలపై ప్రభుత్వ శాఖల స్పందన

ఆడిట్ పూర్తయిన తర్వాత, ఆడిట్ పరిశీలనలతో కూడిన 'తనిఖీ నివేదికను' కార్యాలయ అధిపతికి అందచేసి నెలలోపు సమాధానాలు పంపవలసిందిగా అడగటం జరుగుతుంది. తనిఖీ నివేదికలలో పేర్కొన్న ఆడిట్ పరిశీలనలను సంబంధిత కార్యాలయ అధిపతి, ఆయన పై అధికారులు పరిశీలించి దిద్దుబాటు చర్యలు చేపట్టాలి. తనిఖీ నివేదికలలో ఉన్న ఆడిట్ పరిశీలనలపై జిల్లా స్థాయిలో ప్రభుత్వ శాఖాధికారులు మహాగణకాధికారి కార్యాలయ సభ్యులతో కూడా చర్చిస్తారు.

---

[12] మండల ప్రజాపరిషత్తులలోని 16 కేసులకు రావలసిన ₹0.03 కోటి, గ్రామపంచాయతీలలోని 2,444 కేసులకు రావలసిన ₹2.34 కోట్లు

ఈ కింద పట్టిక 1.5లో వివరించిన విధంగా, 2012-13 సంవత్సరం వరకు అందచేసిన 518 తనిఖీ నివేదికలు, అందలి 6,245 పేరాలు 2014 మార్చి 31 నాటికి పరిష్కారంగావలసి ఉన్నాయి. వీటిలో 133 తనిఖీ నివేదికలు, అందులోని 2,224 పేరాలకు తొలి సమాధానాలు కూడా రాలేదు.

పట్టిక 1.5

సంవత్సరం	2013 సెప్టెంబరు 30 నాటికి నివేదికలు, పేరాల సంఖ్య				తొలి సమాధానం కూడా రాని నివేదికలు, పేరాలు			
	నివేదికలు		పేరాలు		నివేదికలు		పేరాలు	
	పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలు	పట్టణ స్థానిక సంస్థలు	పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలు	పట్టణ స్థానిక సంస్థలు	పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలు	పట్టణ స్థానిక సంస్థలు	పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలు	పట్టణ స్థానిక సంస్థలు
2008-09 వరకు	181	82	1159	1577	19	5	152	113
2009-10	87	21	701	475	23	15	260	397
2010-11	87	14	677	408	40	14	412	408
2011-12	9	3	103	53	3	0	36	0
2012-13	0	34	0	1092	0	14	0	446
మొత్తం	**364**	**154**	**2640**	**3605**	**85**	**48**	**860**	**1364**

1.5 ఆర్థికాంశాల నివేదన

పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు, పట్టణస్థానిక సంస్థలలో జవాబుదారీతనానికి ఆర్థికాంశాల నివేదన కీలకమవుతుంది. ఈ సంస్థలు నిధులను డ్రాచేయటం, బిల్లుల నమూనా, నిధులను ఖర్చు చేయటం, పద్దుల నిర్వహణ, నిధులను లెక్కచెప్పటంవంటి విషయాలలో ఆచరించవలసిన పద్ధతులను ఏపీపీఆర్ చట్టం-1994, హెచ్ఎమ్సీ చట్టం-1955, ఇంకా ప్రభుత్వం కాలానుగుణంగా రూపొందించిన నియమాలు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఖజానా నియమావళి, ఆర్థిక నియమావళి, ప్రజాపనుల పద్దుల నియమావళి, ప్రజాపనుల శాఖ నియమావళి, స్టోర్స్ నియమావళి, బడ్జెట్ నియమావళి, ఇంకా ఇతర నిబంధనావళులు, ఉత్తర్వులు నిర్దేశిస్తాయి.

పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు, పట్టణ స్థానిక సంస్థల ఆర్థికపరమైన నివేదనకు సంబంధించి ముఖ్యాంశాలు ఈ కింది విధంగా ఉన్నాయి :

1.5.1 పంచాయతీరాజ్ సంస్థల డేటాబేస్ రూపకల్పన

పంచాయతీరాజ్ సంస్థల ఆర్థిక స్థితిగతులపై ఒక సమగ్ర సమాచారం (డేటాబేస్) రూపొందించటం కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2002-10 మధ్యకాలంలో మొత్తం ₹57.80 కోట్ల మేర[13] ఈఎఫ్సీ, టీఎఫ్సీ గ్రాంట్లను పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణ ఉపాధి శాఖ కమిషనరుకు అందజేసింది. కమిషనరు ఈ మొత్తాన్ని రంగారెడ్డి జిల్లా ప్రజాపరిషత్ సీఈఓ వద్ద ఉంచారు. జిల్లా ప్రజాపరిషత్ ఈ మొత్తాన్ని వివిధ బ్యాంకులలో డిపాజిట్ చేసింది. తుదకు, కమిషనరు ఆదేశాలపై ₹67.37 కోట్లను (వడ్డీతో కలిపి) 2013 జనవరి, ఫిబ్రవరి నెలల్లో తిప్పిపంపింది. వీటిని వినియోగించక పోవటానికి తగిన కారణాలను కూడా పేర్కొనలేదు.

ఈ విషయం ఆడిట్లో ప్రస్తావించగా, ఈ నిధులను తిరిగి కాలపరిమితి డిపాజిట్లలోనూ, ఫ్లెక్సీ సేవింగ్స్ ఖాతాల్లోనూ పెట్టినట్టు కమిషనరు బదులిచ్చారు (2013 మార్చి). డేటాబేస్ నిర్మాణానికి ఈ మొత్తాన్ని ఖర్చు చేయకపోవటానికి కారణాలను మాత్రం వెల్లడించలేదు. ఆవిధంగా, కేంద్ర ప్రభుత్వం నిధులిచ్చినాగానీ, డేటాబేస్ సమకూరలేదు. పంచాయతీరాజ్ సంస్థల సమగ్ర ఆర్థిక స్వరూపం ఆవిష్కరించాలన్న లక్ష్యం 12 సంవత్సరాలకు పైగానే నెరవేరలేదు.

[13] పదకొండవ ఆర్థిక సంఘం గ్రాంటు ₹22.96 కోట్లు (2002-04), పన్నెండవ ఆర్థిక సంఘం గ్రాంటు ₹34.84 కోట్లు (2005-10)

1.5.2 ముగిసిన పథకాల మిగులు నిధులు బ్యాంకు ఖాతాలలోనే

రద్దయిన పథకాల మిగులు నిధులను ప్రభుత్వానికి అప్పగించాలని మార్గదర్శకాలు స్పష్టం చేస్తాయి. రద్దయిన పథకాలకు సంబంధించి వివిధ పట్టణ స్థానిక సంస్థలలో మిగిలి ఉన్న నిధులను ఆయా పథకాలకు సంబంధించిన రాష్ట్ర స్థాయి అధికారులు, సీడీఎమ్ఏ ఎప్పటికప్పుడు గమనిస్తూ ఉండాలి. కానీ, 34 పట్టణ స్థానిక సంస్థల రికార్డులు పరిశీలించగా 10 సంస్థలలో 2014 మార్చినాటికి మొత్తం ₹6.55 కోట్లు ***అనుబంధం-1.2***లో వివరించిన విధంగా నిరుపయోగంగా ఉన్నాయి. ఈ పథకాలు రద్దయినాగానీ మిగులు నిధులను ప్రభుత్వ ఖాతాకు జమచేయటంలో అధికారులు చొరవచూపలేదు.

1.5.3 సర్దుబాటు కాని అడ్వాన్సులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫైనాన్షియల్ కోడ్-1 ప్రకారం అడ్వాన్సులను జాప్యం లేకుండా సర్దుబాటు చేయాలి. సంబంధిత డ్రాయింగ్-డిస్బర్సింగ్ అధికారులు సైతం వీటిపై దృష్టిపెట్టాలి. అయితే, 2012-13 సంవత్సరంలో మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన 34 పట్టణ స్థానిక సంస్థలకుగాను 20 సంస్థలలో సిబ్బందికి అడ్వాన్సుల రూపంలో ఇచ్చిన మొత్తం ₹3.43 కోట్లు 2014 మార్చి నాటికి సర్దుబాటు కావలసి ఉన్నాయి. ఈ అడ్వాన్సులు 1984-2013 సంవత్సరాల మధ్య ఇచ్చినవి. వీటి వివరాలు ***అనుబంధం-1.3***లో ఉన్నాయి.

1.5.4 వినియోగ ధృవపత్రాలు

వివిధ రకాల గ్రాంటులు పొందిన వారినుంచి వినియోగ ధృవపత్రాలు తెప్పించుకుని, పరిశీలించినమీదట శాఖాధికారులు వాటిని కేంద్ర ప్రభుత్వంలోని పంచాయితీరాజ్ మంత్రిత్వ శాఖకు పంపించాలని కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాల మార్గదర్శకాలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. అయితే, 2012-13 సంవత్సరంలో నమూనా తనిఖీ చేసిన 34 పట్టణ స్థానిక సంస్థలకుగాను ఆరు సంస్థలలో పలు పథకాలకు సంబంధించి ₹30.01 కోట్ల మొత్తానికి వినియోగ ధృవపత్రాలు రావలసి ఉన్నది. ఇవి 2005-13 సంవత్సరాలకు సంబంధించినవి. డ్రాయింగ్ అధికారులు, శాఖాధిపతుల పర్యవేక్షణలోపాన్ని ఇది సూచిస్తుంది.

1.5.5 నిధుల దుర్వినియోగం కేసులు

అధికారులు ప్రభుత్వపు సొమ్ము పట్ల వ్యవహరించ వలసిన విధానం, ప్రభుత్వానికి నష్టం వాటిల్లినప్పుడు అందుకు బాధ్యులను గుర్తించే వైనం, రికవరీకి అనుసరించవలసిన పద్ధతులను ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫైనాన్షియల్ కోడ్‌లో విపులీకరించారు. ఆయా శాఖలలో నిధుల దుర్వినియోగం కేసులను నెలకోమారు ప్రభుత్వ కార్యదర్శి పరిశీలించాలనీ, ప్రధాన కార్యదర్శి వీటిని ఆరు నెలలకొకసారి కార్యదర్శులతో సమీక్షించాలనీ ప్రభుత్వం 2004 ఫిబ్రవరిలో ఆదేశాలు జారీ చేసింది.

రాష్ట్ర తనిఖీ శాఖ డైరెక్టరు 2008-09, 2010-11 సంవత్సరాల మధ్య వివిధ పంచాయతీరాజ్ సంస్థలలో గుర్తించిన దుర్వినియోగం కేసులు 2014 మార్చి చివరి నాటికి పరిష్కారం కాకుండా ఉన్నవి ఈ దిగువ పట్టిక 1.6లో ఇవ్వటం జరిగింది (2011-12, 2012-13 సంవత్సరాల వివరాలు అందలేదు).

పట్టిక 1.6

(₹ కోట్లలో)

సంస్థలు	కేసుల సంఖ్య	ఇమిడిఉన్న మొత్తం	కేసుల సంఖ్య	ఇమిడిఉన్న మొత్తం	కేసుల సంఖ్య	ఇమిడిఉన్న మొత్తం
	2008-09		**2009-10**		**2010-11**	
జిల్లా ప్రజాపరిషత్తులు	12	1.17	2	0.01	0	0
మండల ప్రజాపరిషత్తులు	32	0.04	140	0.41	108	0.31
గ్రామ పంచాయతీలు	288	0.78	448	1.13	672	2.09
మొత్తం	**332**	**1.99**	**590**	**1.55**	**780**	**2.40**

ఈ విషయమై ప్రభుత్వం వెంటనే చర్యలు తీసుకోవలసి ఉంది.

1.5.6 స్టోర్సు, స్టాకుల ప్రత్యక్ష తనిఖీ

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫైనాన్స్‌కోడ్ మొదటి సంపుటంలోని 143 వ నిబంధన ప్రకారం కార్యాలయంలోని వస్తుసామగ్రిని ఏటా మార్చి నెలాఖరున కార్యాలయం అధిపతి ప్రత్యక్షంగా తనిఖీ చేసి స్టాకు రిజిస్టరులో వివరాలు నమోదు చేయాలి. అయితే, 2012-13 సంవత్సరంలో 34 పట్టణ స్థానిక సంస్థల రికార్డులు పరిశీలించగా వీటిలోని 20 సంస్థలలో (59 శాతం) స్టాకు తనిఖీ జరగటంలేదని తెలిసింది.

1.5.7 పద్దులను ట్రెజరీ లెక్కలతో సరిచూసుకొనకపోవటం

ఆంధ్రప్రదేశ్ బడ్జెట్ నిబంధనావళిలోని పేరా 19.6 ప్రకారం డ్రాయింగ్ అధికారులు ప్రతినెలా తమ శాఖలోని రాబడులను, ఖర్చులను ఖజానాలో నమోదైన అంకెలతో సరిచూసుకుని మోసపూరిత లావాదేవీలను, వర్గీకరణ దోషాలను నివారించుకోవాలి. అయితే, 2012-13 సంవత్సరంలో 34 పట్టణ స్థానిక సంస్థల రికార్డులు పరిశీలించగా 20 చోట్ల (59 శాతం) పద్దుల రికన్సిలియేషన్ రెండు మూడేళ్ళుగా జరగటంలేదని తెలిసింది.

1.5.8 పద్దులు ఖరారు కాకపోవటం

ఆంధ్రప్రదేశ్ మున్సిపాలిటీల (పద్దులు, సంగ్రహాల రూపకల్పన, సమర్పణ) చట్టం-1970 లోని నాలుగవ నిబంధన ప్రకారం పట్టణ స్థానిక సంస్థలు ప్రతి సంవత్సరం తమ పద్దులను రూపొందించి, జూన్ 15 లోగా ఒక కాపీని ఆడిటర్‌కు పంపాలి. అయితే, కొన్ని పట్టణ స్థానిక సంస్థలు రెండు దశాబ్దాలకుపైగా[14] తమ పద్దులు రూపొందించలేదు ***(అనుబంధం-1.4)***.

1.6 ముగింపు

ఆవిధంగా, 73వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం-1992లోని పదకొండవ షెడ్యూలు 29 అంశాలను పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలకు సంక్రమింపచేయాలని నిర్దేశించగా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పది అంశాలను మాత్రమే బదిలీ చేసింది. ప్రియాసాఫ్ట్ పేరుతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూపొందించిన నమూనా పద్దుల విధానాన్ని ఇంకా పలు గ్రామ పంచాయతీలలో అమలు చేయటంలేదు. పంచాయతీరాజ్ సంస్థల ఆర్థిక స్థితిగతులపై ఒక సమగ్ర సమాచారం (డేటాబేస్) రూపొందించటం కోసం అవసరమైన నిధులను విడుదల చేసి 12 సంవత్సరాలు గడిచినా ఆ లక్ష్యం నెరవేరలేదు.

ఇక పట్టణ స్థానిక సంస్థల విషయానికొస్తే, పద్దుల రూపకల్పనలోని జాప్యం వలన ఆడిట్ శాఖ తనిఖీ కూడా ఆలస్యమవుతున్నది. అంతేకాక, 2012-13 సంవత్సరంలో నమూనా తనిఖీ చేపట్టిన పట్టణ స్థానిక సంస్థలలో ఆర్థికాంశాల నివేదన అసమగ్రంగా ఉన్నది. రద్దయిన పథకాల తాలూకు మిగులు నిధులను జమ చేయకపోవటం, వినియోగ ధృవపత్రాలను పంపించకపోవటం, అడ్వాన్సులను సర్దుబాటు చేయకపోవటం, పద్దులు ఖరారు చేయక పోవటం, వస్తుసామగ్రి ప్రత్యక్ష తనిఖీ నిర్వహించక పోవటం, పద్దులను ఖజానా లెక్కలతో సరిచూసుకొనకపోవటం వంటివి ఇందుకు నిదర్శన.

[14] హైదరాబాద్ మహానగరపాలక సంస్థవి 21 సంవత్సరాల పద్దులు; గుంటూరు మునిసిపాలిటీవి 28 సంవత్సరాల పద్దులు